

2009 ve 2015 HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI

Nur ÜTKÜR*

Öz

Bu çalışmanın amacı 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı ile 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı arasındaki farklılıkların ve yeni programa ilişkin öğretmen görüşlerinin neler olduğunun belirlenmesidir. Bu amaçlar doğrultusunda nitel özellik taşıyan bu çalışmada, doküman incelemesi ve açık uçlu anket kullanılarak veriler toplanmıştır. Açık uçlu anketin uygulandığı katılımcılar, 2015 programına göre ders işleyen sınıf öğretmenlerinden seçilmiştir. Yapılan içerik analizi sonucunda, 2015 programında temalar yerine ünitelerin bulunduğu, kazanım ve becerilerin azaltıldığı ve değerlerin artırıldığı ortaya çıkmıştır. Sınıf öğretmenlerinin bu konudaki düşünceleri incelendiğinde, kazanımların azaltılmasını olumlu ve olumsuz bulanların olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin programla ilgili olumlu bulunduğu noktalarda, tekrar eden konuların kaldırılması, kazanımların birbiriyle ilişkili ve öğrenci düzeyine uygun hale getirilmesi ile etkinliklerin sade olması bulunmaktadır. Öğretmenlerin olumsuz bulunduğu konular, beceri ve değerlerin kazanımlarla eşleştirilmemesi, etkinliklerin birbirini tekrar etmesi ve yeterli olmamasıdır. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi programlarında bulunması gereken özelliklere yönelik önerilerinin, farklı yöntem ve tekniklerin yer alması, etkinliklerin öğrenci seviyesine uygun olması, birbirini tekrar eden nitelikte olmaması, eğlenceli hale getirilmesi ve öğrencilerin yaşantılarından etkinliklerin yer almasına yönelik olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hayat bilgisi dersi, öğretim programları, sınıf öğretmenleri.

* Bu çalışma 26. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresinde (ICES-UEBK 2017) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

* Araş. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, nur.utkur@istanbul.edu.tr

COMPARISON OF 2009 AND 2015 LIFE STUDIES CURRICULUM WITH THE OPINIONS OF THE CLASSROOM TEACHERS

Abstract

This study aims to determine to what extent the characteristics of Life Sciences 2015 Curriculum differed from the 2009 Curriculum. Also another aim is to define what teachers' opinions about these differences. To this end, data were collected through a document analysis and an open-ended questionnaire. Participants in the open-ended questionnaire were selected from the classroom teachers who were coursing according to the 2015 curriculum. It was found in the data analysis that there are units instead of themes in the 2015 curriculum, the number of attainments and skills were decreased and of values were increased. According to the opinions of the classroom teachers on the subject, some of them found the decreasing number of attainments positive while others found it negative. In addition, at points which teachers find positive about the curriculum, were removal of repetitive subjects, attainments becoming interrelated and appropriate for the student level, and activities being simple. The points which teachers find negative were how skills and values do not match attainments, attainments repeat each other and are not sufficient. Suggestions made by the teachers about the characteristics that need to be possessed by Life Sciences curriculum were that different methods and techniques should be included, activities should be appropriate for the student level and should not repeat each other, they should be made to be fun and derived from students' experiences.

Keywords: *Life Studies course, curriculum, classroom teachers.*

1. GİRİŞ

Gelişen dünyada bireylerin gereksinimleri artarken, okullardan ve dolayısıyla öğretmenlerden beklenenler de artmaktadır. Bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları sorunlara çözüm üretebilmesi için öğretmenlerin sınıf ortamında birtakım olay ve olguları gündeme getirmeleri gerekmektedir. Günlük yaşamdan izler taşıyan derslerden biri olan Hayat Bilgisi derslerinde de bu durum rahatlıkla gözler önüne serilebilmektedir.

Hayat Bilgisi dersi, ilkokul dersleri içerisinde ayrı bir öneme sahiptir ve diğer derslere göre önemli bir ayrıcalık göstermektedir. Gerek değişik gerçek yaşam öykülerinin işlenmesi, gerekse de farklı disiplinleri ele alan bir yapıya sahip olması ve bireylerin kendi yaşantılarından unsurlar bulabilmeleri göz önüne alındığında, önemli bir yapısının olduğu görülmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2009).

Bireylerin gelişimlerinde bu derece önem taşımakta olan Hayat Bilgisi derslerinin öğretiminde tarihsel süreçte öğretim programlarıyla birlikte çeşitli değişimler meydana gelmiştir. Cumhuriyet döneminde ilk müfredat programı 1924 yılında hazırlanmıştır. Tarihimizde 1924'ten bu yana çeşitli öğretim programlarında (1926, 1948, 1968 ve 1998 programları) yer alan Hayat Bilgisi dersinde 2005 programında köklü bir değişim yapılmıştır (Şahin, 2009). Bu değişimle birlikte bu ders yapılandırmacı yaklaşımı bünyesinde barındırmaya başlamıştır. Böylece 1998 programındaki davranışçılığı esas alan yaklaşım ortadan kalkmış, kendi bilgisini kendisi yapılandıran bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır.

2005 Hayat Bilgisi öğretim programında bilginin kaynaktan öğrenene aynen geçişini içeren bir süreç yer almamakta, aksine öğrenenin mevcut bilgisi doğrultusunda yeni bilgileri anlamlandırma ve ilişkilendirme yoluna gittiği görülmektedir (Kabapınar, 2007; 2012). Öğrencinin önceki deneyim ve yaşantıları ile yeni öğrendikleri arasından ilişkin kurması önem taşıyan bir durum olmaktadır.

2015 Hayat Bilgisi öğretim programının temelinde ise, yapılandırmacı yaklaşım yerini korumayı sürdürmektedir. Ancak programda eskiye göre birtakım önemli değişiklikler yapılmıştır. Kazanımların sayıları ile ders saatlerinin azaltılması ve üç temel temanın kaldırılıp yerine altı temel ünitenin getirilmesi bu değişimlerin başlıcaları arasındadır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2015).

Geçmişten günümüze Hayat Bilgisi dersi programlarında meydana gelen köklü değişimlerin incelendiği çalışmaların yapılması önem taşımaktadır. Program karşılaştırılması çalışmalarında, eski ile yeninin farkı gözler önüne serilerek okuyucuya bir bütün olarak sunulmaktadır. Böylece bütüncül bir bakış açısıyla benzerlik, farklılıklar ve yenilikler ele alınmış olmaktadır.

Literatürde Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programlarına yönelik birçok çalışma (Alak ve Nalçacı, 2012; Aykaç, 2007; Belet, 1999; Çakır, 2007; Güven, 2010; Ocak ve Baydoğan, 2005; Ocak ve Gündüz, 2006; Özçetin, 2000; Öztürk, 2017; Şahin, 2009; Tay ve Baş, 2015; Tuncer, 2009; Yusuf, Daramola, Bello ve Obafemi, 2015) bulunmaktadır. Bu çalışmalarda, programlara yönelik öğretmen, öğretmen adayı veya öğrenci görüşleri alınmış, program karşılaştırmaları yapılmıştır.

Örneğin, Belet'in (1999) çalışmasında 1998 programına ve Ocak ve Beydoğan'ın (2005) çalışmasında 2005 programına ilişkin öğretmen görüşleri alınmış, öğretmenlerden programa yönelik görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Ocak ve Gündüz'ün (2006) çalışmasında, yine bir program karşılaştırması çalışması yapılarak, 1998 ve 2005 programlarının öğretmenler tarafından karşılaştırılması istenmiştir. Yusuf, Daramola, Bello ve Obafemi'nin (2015) çalışmasında, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler öğretim programının sürdürülebilir kalkınmaya yönelik olup olmadığını değerlendirmeleri sonucunda, olumsuz sonuçlara ulaştıkları tespit edilmiştir. Öztürk'ün (2017) çalışmasında ise, 1968'den 2015'e kadar çıkarılmış olan Hayat Bilgisi öğretim programları incelenmiştir. Bu programlarda yer alan çocukların katılım haklarıyla ilgili düzenlemeler karşılaştırılmıştır.

Bu çalışmada da, Hayat Bilgisi dersiyle ilgili olarak son değişikliklerin yapıldığı 2009 ve 2015 yılları öğretim programlarının hem araştırmacı tarafından incelenmesinin ve hem de bunlara yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin

alınmasının literatüre katkısının olacağı düşünülmektedir. 2016-2017 eğitim-öğretim yılından itibaren ilkokul birinci sınıflarda okutulmaya başlanan 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'na göre farklılıklarının neler olduğunun ortaya konulması bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu amaçla aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır.

- 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programları arasındaki farklılıklar “organizasyon yapısı, kazanımlar, beceri ve değerler” bakımından nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'na yönelik görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda bulunmasının gerekliliğini düşündükleri özellikler nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışmalarında bir ya da birkaç durum derinliğine araştırılmaktadır. Bu sırada ilgili durumu etkileyenler ve sözü geçen faktörlerin neler olduğu üzerinde odaklanılır. Durum çalışmaları, güncel bir olgunun kendi yaşam çerçevesinde çalışılması ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılabilmesi gibi özellikleri nedeniyle bu çalışmanın doğasına uygundur (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında ilkokul birinci sınıfları okutan sınıf öğretmenlerinden 22'si seçilerek oluşturulmuştur.

Öğretmenlerin 12'si kadın, 10'u erkektir ve kıdem yılları 7 ila 20 yıl arasında değişmektedir. İstanbul ilinde Avrupa yakasından iki devlet okulundan belirlenen bu öğretmenlerin seçiminde amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem kullanılmıştır (Patton, 2014). 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın ilk defa 2016-2017 eğitim-öğretim yılında ilkokul 1. sınıflarda okutulmaya başlanması nedeniyle, katılımcıların belirlenmesinde 1. sınıfları okutuyor olmaları ölçüt olarak belirlenmiştir. Ayrıca bu öğretmenlerin seçiminde gönüllü olmalarına dikkat edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Doküman İncelemesi

Bu çalışmada 2009 ve 2015 yıllarında ortaya konulmuş olan Hayat Bilgisi öğretim programlarının incelenmesi doküman incelemesi yöntemi kullanılarak yapılmıştır (MEB, 2009; 2015). Bu programların "organizasyon yapısı, kazanımları, beceri ve değerleri" incelenerek karşılaştırmalar yapılmıştır. Programlardaki benzerlik ve farklılıkların neler olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2.3.2. Açık Uçlu Anket

2016-2017 eğitim-öğretim yılında Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın uygulanmaya başlandığı ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin, 2009 ve 2015 öğretim programları hakkındaki görüşlerini alabilmek amacıyla açık uçlu anket hazırlamıştır. Ankette yer alan sorular, doküman incelemesiyle elde edilen veriler hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşlerini almaya yöneliktir.

Bu anketteki araştırmacı tarafından hazırlanan soruların kapsam geçerliğini saptamak için Lawshe (1975) tekniği kullanılmıştır (akt. Yurdugül, 2005). Ankette yer alan soruların amaca hizmet edip etmediğini belirlemek için sekiz öğretim

elemanı uzmanın görüşü alınmıştır. Bu uzmanlar İstanbul ilinde iki farklı devlet üniversitesinde Sınıf Eğitimi Anabilim dalında görev yapmaktadır. Uzman görüşlerine göre öğretmenlere programla ilgili olarak sorulan soruda “organizasyon yapısı, kazanımlar, beceri ve değerler” olarak incelemeleri konusunda düzeltme yapılmıştır. Anketteki maddelerinin uzman görüşü incelemesi sonrası kapsam geçerlik indeksleri Lawshe tekniğine göre 0,94 çıkmıştır. Böylece bu maddelerin geçerli olduğu tespit edilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Yapılan doküman incelemesi ve açık uçlu anketten elde edilen veriler nitel araştırma yöntemlerinde yer alan içerik analizi yardımıyla analiz edilmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavram ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Kod, kategori ve temalar yardımıyla yapılan içerik analizine göre, veriler temalara göre özetlenmiş, kullanılan ortak ifadeler saptanarak yorumlanmış, neden-sonuç ilişkileri incelenmiş ve sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin görüşlerine yer verilirken gerçek isimleri kullanılmamış, Ö1, Ö2, Ö3 şeklinde kodlamalara başvurulmuştur. Açık uçlu anketin verilerinin kodlanmasında Eğitim Fakültesi’nde görev yapmakta olan iki öğretim üyesinden yardım alınmıştır. Araştırmacı ve diğer öğretim üyelerinin kodlamaları birbirleriyle karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sırasında Miles ve Huberman’ın (1994) kodlayıcı güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Miles ve Huberman’a (1994) göre bu değer 0,70’in üzerinde bulunduğu analiz güvenilir sayılmaktadır. Veri toplama araçlarının analizinde farklı öğretim elemanlarının kodlayıcı güvenilirlik katsayı değerlerine Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Veri Toplama Araçlarının Güvenirlik Değerleri

Veri Toplama Aracı	Güvenirlik Katsayısı (1. Kişi)	Güvenirlik Katsayısı (2. Kişi)	Güvenirlik Katsayısı (Ortalama)
Doküman inceleme	0.95	0.92	0.94
Açık uçlu anket	0.89	0.94	0.92

Tablo 1'e göre doküman incelemesinden elde edilen verilerin analizindeki güvenilirlik katsayısı ortalamaları 0,94 olarak tespit edilirken, bu değer açık uçlu ankette 0,92 olarak belirlenmiştir. Bunlar doğrultusunda bu çalışmada kullanılan veri toplama araçlarının analizi güvenilir denilebilmektedir.

3. BULGULAR

3.1. 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programları Arasındaki Farklılıklar

2009 ve 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programlarının organizasyon yapıları, kazanımlar, beceri ve değerlerin nasıl farklılaştığına yönelik yapılan doküman incelemesi sonucunda elde edilen veriler bu araştırma sorusunun cevabını oluşturmaktadır. Her iki programın organizasyon yapılarının nasıl farklılaştığıyla ilgili verilere Tablo 2'den ulaşılmaktadır.

Tablo 2. 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programlarındaki Organizasyon Yapısı

Öğretim Programı	Tema veya Ünite	Tema veya Ünite Adı
2009 Öğretim Programı	1. Tema	Okul Heyecanım
	2. Tema	Benim Eşsiz Yuvam
	3. Tema	Dün, Bugün, Yarın
2015 Öğretim Programı	1. Ünite	Ben ve Okulum
	2. Ünite	Ailem ve Evim
	3. Ünite	Sağlıklı Hayat
	4. Ünite	Güvenli Hayat
	5. Ünite	Ülkemi Seviyorum
	6. Ünite	Doğa ve Çevre

Tablo 2’de yer alan veriler incelendiğinde 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda yer alan temaların yerini 2015 programında ünitelerin aldığı görülmüştür. 2009 programının organizasyon yapısında “Okul Heyecanı, Benim Eşsiz Yuvam ve Dün, Bugün, Yarın” şeklinde üç tema bulunmaktadır. Buna karşılık 2015 programında “Ben ve Okulum, Ailem ve Evim, Sağlıklı Hayat, Güvenli Hayat, Ülkemi Seviyorum, Doğa ve Çevre” şeklinde üç ünitenin yer aldığı belirlenmiştir. Programlardaki bu değişimin yanı sıra kazanım sayılarında da değişiklik olmuştur. Bununla ilgili olan verilere Tablo 3’ten ulaşılabilmektedir.

Tablo 3. 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programlarındaki Kazanım Sayıları

Sınıflar	2009 Öğretim Programı	2015 Öğretim Programı
1. sınıf	86	54
2. sınıf	95	49
3. sınıf	111	43
Toplam	292	146

Tablo 3’te 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’ndaki kazanımların 2009 programına göre, 1. sınıflardakilerin 86’dan 54’e, 2. sınıflardakilerin 95’ten 49’a ve 3. sınıflardakilerin 111’den 43’e düştüğü yer almaktadır. Buna göre 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda 292 adet kazanım yer alırken, 2015 programındaki kazanım sayısı 146’dır. Programlarda yer alan farklılıklardan bir diğeri ise öğrencilere kazandırılması gereken becerilerdir. 2009 ve 2015 programlarındaki becerilere Tablo 4 ve 5’te yer verilmiştir.

Tablo 4’te yer alan verilere bakıldığında, 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda 14 ana beceri ve 28 alt beceri bulunduğu tespit edilmiştir. Bu becerilerin 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda yer alan becerilerle karşılaştırılmasının sağlanması için ise, Tablo 5’te 2015 programında becerilere yer verilmiştir.

Tablo 4. 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'ndaki Ana ve Alt Beceriler

2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı	Beceriler
Ana Beceriler	Eleştirel düşünme
	Yaratıcı düşünme
	Araştırma
	İletişim
	Problem çözme
	Bilgi teknolojilerini kullanma
	Girişimcilik
	Türkçeyi doğru ve etkili kullanma
	Karar verme
	Kaynakları etkili kullanma
	Güvenlik ve korunmayı sağlama
	Öz yönetim
	Bilimin temel kavramlarını tanıma
	Temalarla ilgili kavramları tanıma
Alt Beceriler	Zaman, para ve materyal kullanma
	Bilinçli tüketici olma
	Çevre bilinci geliştirme ve çevredeki kaynakları etkili kullanma
	Planlama ve üretim
	Sağlık ve güvenlik kurallarına/ prosedürlerine uyma
	Doğal afetlerden korunma
	Trafik güvenliğini sağlama
	Hayır diyebilme
	Sağlığını koruma
	Etik davranma
	Eğlenme
	Öğrenmeyi öğrenme
	Amaç belirleme
	Kendini tanıma ve kişisel gelişimini izleme
	Duygu yönetimi
	Kariyer planlama
	Sorumluluk
	Zamanı ve mekanı doğru algılama
	Katılım, paylaşım, işbirliği ve takım çalışması yapma
	Liderlik
	Farklılıklara saygı duyma
	Değişim
Etkileşim	
Neden-sonuç ilişkisi	
Değişkenlik/benzerlik	
Karşılıklı bağımlılık	
Süreklilik	

Tablo 5. 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'ndaki Beceriler

2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı Beceriler
Araştırma
Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma
Değişim ve Sürekliliği Algılama
Dengeli Beslenme
Doğayı Koruma
Girişimcilik
Gözlem
İletişim
İş Birliği
Karar Verme
Kaynakların Kullanımı
Kendini Koruma
Kendini Tanıma
Kişisel Bakım
Kurallara Uyma
Mekanı Algılama
Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma
Öz Yönetim
Sağlığını Koruma
Sorun Çözme
Sosyal Katılım
Zaman Yönetimi

Tablo 5'te yer alan verilere göre ise, 2015 programında toplam 22 becerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu becerilerin 2009 programından farklı olarak ana beceri ve alt beceri olarak ayrılmadığı belirlenmiştir. 2015 programında 2009 programından farklı olarak bulunan beceriler “*dengeli beslenme, gözlem, milli ve kültürel değerleri koruma*” şeklindeyken, 2009 programında 2015 programından farklı olarak bulunan ana becerilerin “*eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, Türkçeyi doğru ve etkili kullanma, bilimin temel kavramlarını tanıma ve temalarla ilgili temel kavramları tanıma*” şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Her iki programda yer alan farklılıklardan bir diğeri de, öğrencilere kazandırılması gereken “değerler/kişisel niteliklerdir”. Bununla ilgili olarak her iki programda da yer alan değerlere Tablo 6'dan ulaşılabilmektedir.

Tablo 6. 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programlarındaki Değerler

Hayat Bilgisi Öğretim Programı	Kişisel Nitelikler/Değerler
2009 Öğretim Programı	Özsaygı Özgüven Toplumsallık Sabır Hoşgörü Sevgi Saygı Barış Yardıms severlik Doğruluk Dürüstlük Adalet Yeniliğe açıklık Vatanseverlik Kültürel değerleri koruma ve geliştirme
2015 Öğretim Programı	Adalet Bilimsellik Çalışkanlık Dayanışma Doğa Sevgisi Doğruluk Dürüstlük Estetik Güven Hoşgörü Merhamet Misafirperverlik Özgüven Paylaşma Sabır Saygı Sevgi Sorumluluk Vatanseverlik Yardıms severlik

Tablo 6'daki verilerden 2009 programında 15 değer bulunduğu ve buna karşılık 2015 programında 20 değer bulunduğu anlaşılmaktadır. 2009 programında 2015'ten farklı olarak bulunan değerler "özsaygı, toplumsallık, barış, yeniliğe açıklık, kültürel değerleri koruma ve geliştirme" iken, 2015 programındaki

2009'dan farklı olarak bulunan değerler ise, *“bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, doğa sevgisi, estetik, güven, merhamet, misafirperverlik, paylaşma ve sorumluluk”* şeklindedir.

3.2. Sınıf Öğretmenlerinin 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programına Yönelik Görüşleri

Bu araştırma sorusunun cevabına ulaşabilmek için açık uçlu anket kullanılmıştır. 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi öğretim programlarının karşılaştırılması sonucu elde edilen veriler sınıf öğretmenlerine verilmiş olup, bu farklılıklarla ilgili görüşleri alınmıştır. Ulaşılan verilere Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programıyla İlgili Olumlu Görüşleri

Ana temalar	Alt temalar	Öğretmen sayısı (f)
Organizasyon yapısı	Temalar yerine ünitelerin yer alması	20
	Tekrar eden konuların kaldırılması	15
Kazanımlar	Kazanımların azaltılması	19
	Kazanımların birbirleriyle ilişkili hale getirilmesi	10
	Kazanımların öğrenci düzeyine uygun hale getirilmesi	3
Etkinlikler	Etkinliklerin sade olması	12

Tablo 7’de yer alan verilerde sınıf öğretmenlerinin 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’yla ilgili olan olumlu görüşleri yer almaktadır. Bu veriler incelendiğinde *“organizasyon yapısı, kazanımlar ve etkinlikler”* şeklinde üç ana temada yer aldığı tespit edilmiştir.

“Organizasyon yapısı” ana teması altında yer alan alt temalardan *“temalar yerine ünitelerin yer alması”* ile ilgili görüş belirten 20 öğretmen ve *“tekrar eden*

konuların kaldırılması" ile ilgili görüş belirten 15 öğretmen olduğu tespit edilmiştir. Bu konuda görüş belirten öğretmenlerden Ö8, "Temalar yerine ünitelerin gelmesi konuların daha ayrıntılı dağılımını sağladığından yerinde bir karar olmuş bence..." şeklinde görüş belirtirken, Ö14, "Temalar varken, yani eski programda Hayat Bilgisi derslerinde tekrar eden çok fazla konu vardı. Bunların azaltılması öğrenciler için de bizler için de güzel olmuş." diyerek görüşünü ifade etmiştir.

Bir diğer tema olan *"kazanımlar"* ana teması altında yer alan *"kazanımların azaltılması"* ile ilgili görüş belirten 19 öğretmen bulunurken, *"kazanımların birbiriyle ilişkili hale getirilmesi"* ile ilgili 10 öğretmen ve *"kazanımların öğrenci düzeyine uygun hale getirilmesi"* ile ilgili üç öğretmen görüş belirtmiştir. *"Kazanımların azaltılmasıyla"* ilgili görüş belirten sınıf öğretmenlerinden Ö1, *"Kazanımların yeni programda her sınıf düzeyinde azaltılması çok mantıklı olmuş. Çünkü konular asla yetişmiyordu. Bizler zaten 1. sınıfta okuma yazma öğretmekle uğraşıyoruz. Hayat Bilgisi derslerinde çok konu olması bizi zorluyordu."* diyerek düşüncesini ifade etmiştir. *"Kazanımların birbirleriyle ilişkili hale getirilmesiyle"* ilgili görüş belirten öğretmenlerden Ö17, "Yeni Hayat Bilgisi Programı'nda kazanımların ilişkili olması bence çok iyi olmuş. Çünkü birbirinden ilgisiz bir sürü kazanım vardı ve bu durum öğrencilerin kafasında karışıklık yaratıyordu." şeklinde görüşlerini belirtmiştir. *"Kazanımların öğrenci düzeyine uygun hale getirilmesi"* temasıyla ilgili Ö22, "En azından kazanımlar daha kolay hale gelmiş, 1. sınıfların ders kitaplarında oldukça zor konular vardı. Şimdi daha çok seviyeye uygun olmuş bence." diyerek düşüncelerini ifade etmiştir.

Etkinlikler ana teması altında yer alan alt tema *"etkinliklerin sade olması"* ile ilgili olarak görüş belirten öğretmen sayısı 12 olup, bu öğretmenlerden Ö7, "Bence yeni programla ilgili olarak en iyi şey etkinliklerin sade olması olmuş.

Hem kazanımlar az ve birbiriyle ilişkili. Bu şekilde çocukların anlaması daha kolay olacak...” şeklinde görüşlerini ifade etmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı ile ilgili olarak ifade ettikleri olumsuz görüşlerine ise Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programıyla İlgili Olumsuz Görüşleri

Ana temalar	Alt temalar	Öğretmen sayısı (f)
Beceri ve Değerler	Kazanımlarla eşleştirilmemesi	15
Etkinlikler	Etkinliklerin birbirini tekrar etmesi	7
	Etkinliklerin yeterli olmaması	6
Kazanımlar	Kazanımların azaltılması	3
Organizasyon yapısı	Tema veya ünitenin birbirinden farklı olmadığı düşünülmesi	2

Tablo 8’de yer alan verilere bakıldığında sınıf öğretmenlerinin 2015 Hayat Bilgisi Programı’yla ilgili olumsuz görüşlerinin dört ana tema altında toplandığı tespit edilmiştir. Bu temalardan *“beceri ve değerler”* teması altında yer alan *“kazanımlarla eşleştirilmemesi”* alt temasıyla ilgili görüş belirten 15 öğretmen olduğu, *“etkinlikler”* teması altındaki *“etkinliklerin birbirini tekrar etmesi”* ile ilgili yedi öğretmenin ve *“etkinliklerin yeterli olmaması”* ile ilgili altı öğretmenin görüş belirttiği, *“kazanımlar”* teması altında yer alan *“kazanımların azaltılması”* ile ilgili üç öğretmenin düşüncesini ifade ettiği ve *“organizasyon yapısı”* teması altında yer alan *“tema veya ünitenin birbirinden farklı olmadığı düşünülmesi”* ile ilgili ise iki öğretmenin görüş belirttiği ortaya çıkmıştır.

2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’ndaki *“değer ve becerilerle”* ilgili olarak ifade ettikleri incelendiğinde, öğretmenlerin 15’inin *“kazanımlarla eşleştirilememesi”* temasıyla ilgili olumsuz görüş belirttiği görülmektedir. Bu konuda ÖZ, *“Eski programda kazanımların yanında beceriler, değerler vs.*

yazıyordu. Hangi konuda hangi becerinin ve değerın hangi kazanımla eşleştirildiği belliydi. Şimdi böyle bir şey olmaması bence kötü olmuş.” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. Öğretmenler genel olarak 2015 programındaki kazanımlarla eşleşen değer ve becerilerin programda yazılmadığını ifade etmişlerdir. Bunun olumsuz bir nokta olduğunu söylemişlerdir.

2015 programında yer alan etkinliklerle ilgili olarak “*etkinliklerin birbirini tekrar etmesi*” temasıyla ilgili öğretmenlerin belirttiği görüşlere bakıldığında Ö16, “Bana göre etkinlikler eski ve yeni programda sürekli birbirini tekrar ediyor. Hatta öyle ki, çocuklar çalışma kitabından bıktılar artık. Farklı etkinlikler ortaya koymalıydı bence...” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Etkinliklerin “*yetersiz*” olduğunu düşünen öğretmenlerden Ö20, “Yeni programda etkinlikler yetersiz. Çocukların daha aktif olmalarını sağlayacak etkinlikler olmalı. Tabii ki bir de eğlenceli olmalı ve yaşamdan kesitler taşımalı. Çünkü Hayat Bilgisi dersleri yeterince önemsenmiyor ve sıkıcı geçiyor.” diyerek bu konudaki düşüncelerini belirtmiştir.

Programda yer alan kazanımların sayıca azaltılmasının olumlu olmadığını ifade eden öğretmenler ise, Hayat Bilgisi derslerindeki konuların sayısının fazla olmasının, çocuk gelişiminde önemli bir nokta olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konuyla ilgili olarak Ö21, “Ben kazanımların azaltılmasını yanlış buluyorum. Zaten kitaplar bomboş, yeterli etkinlikler yok. Bir de kazanımlar azaltılıp, konular azaltılınca biz bu derste ne öğreteceğiz?” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nın genel organizasyon yapısıyla ilgili olarak olumsuz görüş belirten öğretmenlerden Ö3, “Temalar yerine ünitelerin gelmesi bence çok fark etmemiş. Sonuçta ikisi de aynı şey. Üç tema yerine altı ünite olması çok fazla bir şeyi değiştirmiyor bana göre.” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

3.3. Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda Bulunması Gereken Özelliklere Yönelik Önerileri

Sınıf öğretmenlerinin 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programları'nın karşılaştırmalarından sonra, Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda bulunması gereken özelliklere yönelik önerilerinin neler olduğunun tespit edilmesi amacıyla sorulan sorulardan elde edilen verilere Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi Programında Olması Gerekenlere Yönelik Önerileri

Temalar	Öğretmen sayısı (f)
Farklı yöntem ve teknikler yer almalı	16
Etkinlikler öğrenci seviyesine uygun olmalı	11
Etkinlikler birbirini tekrar eden nitelikte olmamalı	10
Etkinlikler daha eğlenceli hale getirilmeli	8
Öğrencilerin kendi yaşantılarından etkinlikler yer almalı	8

Tablo 9'a göre sınıf öğretmenlerinin 16'sı bir Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda "farklı yöntem ve tekniklerin yer alması gerektiğini", 11'i "etkinliklerin öğrenci seviyesine uygun olması gerektiğini", 10'u "etkinliklerin birbirini tekrar eden nitelik olmaması gerektiğini", sekizi "etkinliklerin daha eğlenceli hale getirilmesi gerektiğini" ve yine sekizi öğrencilerin kendi yaşantılarından etkinliklerin yer alması gerektiğini ifade ettikleri tespit edilmiştir.

Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda "farklı yöntem ve tekniklerin yer alması" gerektiğini belirten öğretmenlerden 8, bu konudaki görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir: "Birbirinden farklı düzeyde çok öğrenci var. Bireysel farklılıklardan dolayı farklı yöntemlerle ders işlenmesi gerekiyor. Hem böylece sınıftaki birçok çocuk aynı anda öğrenebiliyor." Öğretmene göre Hayat Bilgisi derslerinde farklı yöntem ve tekniklerin kullanımı farklı düzeydeki öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıran bir unsur olduğu için önem taşımaktadır.

“Etkinliklerin öğrenci seviyesine uygun olması” gerektiği konusunda öneride bulunan öğretmenlerden Ö14, “Bence herhangi bir derste kitabında yer alan etkinlikler, o sınıfın çocuklarının seviyesinde olmalı. Yani düşünsenize 1. sınıf çocuğuna 2-3. sınıf düzeyinde etkinlik verirse, nasıl anlayabilir ki? Bu konuya dikkat edilmeli bence.” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir. Ö14, derslerde öğrencilere aktarılan unsurların seviyeye uygunluğu konusundaki görüşünü belirtirken, öğretim programları hazırlanırken bu duruma dikkat edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Bir diğer tema olan *“etkinlikler birbirini tekrar eden nitelikte olmamalı”* ile ilgili görüşlerini belirten öğretmenlerden Ö20, “Sürekli arka arkaya aynı tarz etkinlikleri yapmak, aynı metinleri okumak bir müddet sonra öğrenciyi de bizleri de sıkıyor. Kazanımların azaltılması konusu bu durumu da düzelterek bir şey olmuş gibi duruyor.” diyerek düşüncelerini belirtmiştir.

“Etkinlikler daha eğlenceli hale getirilmeli” temasıyla ilgili görüşlerini belirten sınıf öğretmenlerinden Ö7 bu konudaki görüşlerini ifade ederken şu cümleleri kullanmıştır: “İlkokul çocuklarında en önemli şey çabuk sıkılmaları. Dikkat süreleri maksimum 15 dakika. Biz her ne kadar bir şeyleri yetiştirmek için ısrarla anlatmak istesek de, onlar bir müddet sonra maalesef dinlemiyorlar. Bu nedenle etkinlikler eğlenceli olursa, dikkat sürelerini arttırabiliriz.” Öğretmenin bu konudaki görüşlerinden, özellikle somut işlemler dönemindeki çocukların dersleri daha iyi dinlemelerini sağlayabilmek için, dikkat çekici ve eğlenceli etkinliklere yer verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu konuda öğretmenlerin belirttiği temalardan sonuncusu olan *“öğrencilerin kendi yaşantılarından etkinlikler yer almalı”* ile ilgili olarak görüş belirten öğretmenlerden Ö8, “Özellikle Hayat Bilgisi dersi, günlük yaşamdan bir şeyler sunmalı öğrenciye. Bu yüzden etkinliklerde, hem ders kitabı hem de çalışma kitabında kendi yaşantılarına yer verilmelidir diye düşünüyorum.” diyerek

görüşlerini ifade etmiştir. Öğretmenin bu görüşleri doğrultusunda, Hayat Bilgisi derslerinde öğrencilerin gündelik yaşamlarından unsurların kullanılmasının önemli olduğu konusunda bilgiye ulaşılmıştır.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu çalışmada 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı ile bir önceki öğretim programı olan 2009 Hayat Bilgisi Programı arasındaki farklılıkların incelenmesi ve sınıf öğretmenlerinin bu konudaki görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, veri toplama aracı olarak doküman incelemesi ve açık uçlu anket kullanılarak veriler toplanmıştır. 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın 2016-2017 eğitim-öğretim yılında ilkokul birinci sınıflarda okutulmaya başlandığı da göz önüne alınarak, birinci sınıfları okutmakta olan 22 sınıf öğretmenin görüşleri alınmıştır.

Doküman incelemesinden elde edilen verilere göre, 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan "temaların" yerini 2015 programında "ünitelerin" aldığı görülmüştür. 2009 programında üç tema bulunurken, 2015 programında altı ünitenin yer aldığı görülmüştür. 2015 programındaki "kazanım" sayısının 2009 programına göre azaldığı tespit edilmiştir. Ayrıca 2009 programında "beceriler", ana ve alt beceriler şeklindeyken, 2015 programında böyle bir durum yoktur ve beceri sayıları azalmıştır. Ancak 2009 programına göre 2015 programında "değer/kişisel nitelik" sayılarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açık uçlu anketten elde edilen veriler doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin 2015 programına yönelik görüşleri incelendiğinde, bu görüşlerin olumlu ve olumsuz olarak iki ayrı kategoride olduğu tespit edilmiştir. Olumlu görüş belirten öğretmenler 2015 öğretim programında kazanımların birbirleriyle ilişkili ve öğrenci düzeyine uygun hale getirildiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca kazanımların azaltılması, tekrar eden konuların kaldırılması ve etkinliklerin sade olması

konularında olumlu görüş belirten öğretmenler de bulunmaktadır. Ancak temalar yerine ünitelerin konulmasının olumlu olduğunu düşünen öğretmenlerin yanı sıra bu konuda olumsuz yorum belirten öğretmenler de mevcuttur.

Bu araştırmadaki öğretmenlerin belirttiği olumlu görüşleri destekler nitelikte, Belet'in (1999) çalışmasında 1998 programının ve Ocak ve Beydoğan'ın (2005) çalışmasında 2005 programına ilişkin öğretmen görüşlerinin olumlu olduğu görülmüştür. Belet'in (1999) çalışmasındaki öğretmenlerin programın öğrenciler açısından olumlu olduğunu düşündükleri, Ocak ve Beydoğan'ın (2005) çalışmasındaki öğretmenlerin ise, programın içeriğinin amaçlarla tutarlı ve öğrenci seviyesine uygun olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir.

Tuncer'in (2009) çalışmasında da benzer şekilde sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi dersi öğretim programıyla ilgili görüşleri alınmıştır. Öğretmenlerin yarıdan fazlasının programın genel durumu, kazanımları, teması (içeriği), öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirmeye yönelik kısmen yeterli düzeyinde görüş belirttikleri tespit edilmiştir.

Ocak ve Gündüz'ün (2006) çalışmasında, yine bir program karşılaştırması çalışması yapılarak, 1998 ve 2005 programlarının öğretmenler tarafından karşılaştırılması istenmiştir. Öğretmenler 2005 Hayat Bilgisi Programı'nı 1998'e göre, öğrenciler için daha yararlı bulmuştur.

Çakır'ın (2007) çalışmasında da, bu araştırmanın sonuçlarını destekler nitelikte sonuçlara ulaşıldığı tespit edilmiştir. Öğretmenler 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nı öğrenciyi merkeze aldığı, çağdaş öğrenme tekniklerine uygun olduğu ve öğrenci düzeyi ile değerlere uygun olduğu gibi nedenlerle beğendiklerini ifade etmişlerdir.

Ayrıca bu araştırmada, 2015 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'yla ilgili olumsuz görüş belirten öğretmenler de bulunmaktadır. Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, bunların “beceri ve değerlerin kazanımlarla eşleştirilmemesi, etkinliklerin birbirini tekrar etmesi ve yeterli olmaması” ile ilgili olduğu görülmüştür. Ayrıca “kazanımların azaltılmasıyla” ilgili olumlu görüş belirten öğretmenler olduğu gibi, olumsuz görüş belirten öğretmenlerin olduğu da tespit edilmiştir.

Aykaç'ın (2007) çalışmasında bu bulguları destekler nitelikte, öğretmenlerin 2005-2006 yılında uygulamaya konulan programla ilgili olarak, etkinlikleri uygulama konusunda sıkıntı çektiklerini belirttikleri, yöntemler konusunda bilgi yetersizliklerinin olduğunu ve sınıf mevcutlarının bu etkinlikleri uygulamaya elverişli olmadığını belirttikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca Özçetin'in (2000) çalışmasında da, 1998 Hayat Bilgisi Programı ile ilgili öğretmenlerin olumsuz görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler programı içerik, hedeflerin açıklanması, ölçme-değerlendirmesi bakımından yetersiz bulmuşlardır.

İncelenen programla ilgili olumsuz sonuçlara ulaşılan bir diğer çalışma ise, Yusuf, Daramola, Bello ve Obafemi'nin (2015) çalışmasıdır. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler öğretim programının sürdürülebilir kalkınmaya yönelik olup olmadığını değerlendirmeleri sonucunda, olumsuz sonuçlara ulaştıkları tespit edilmiştir.

Bu araştırmada ayrıca, Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alması gereken özelliklere yönelik önerilerde bulunan öğretmenlerin, bu programda “farklı yöntem ve tekniklerin yer alması, etkinliklerin öğrenci seviyesine uygun olması, birbirini tekrar etmemesi, eğlenceli olması ve öğrencilerin yaşantılarından unsurlar taşıması gerektiği” konularında önerilerde buldukları tespit edilmiştir.

Sonuç olarak genel olarak kazanımların azaltılmasının ve işlenecek konuların daha sade bir hale getirilmesinin sınıf öğretmenleri tarafından olumlu karşılandığı görülmüştür. Kazanım sayısının neredeyse yarıya düşürülmesi, öğrencilerin edindiklerinin planlandığı becerilerin azaltılması ve dolayısıyla işlenecek konuların azaltılması gibi unsurların, bu çalışmada katılım sağlayan öğretmenlerin çoğunluğu tarafından olumlu olarak karşılandığı tespit edilmiştir.

Bundan sonra yapılacak çalışmalara öneriler,

- 2015 öğretim programıyla işlenen Hayat Bilgisi derslerinin gözlemlenmesi ve bu derslerde sınıf öğretmeni ile öğrencilerin ne derece aktif oldukları belirlenebilir. Bu çalışmalar sayesinde, uygulanan programın olumlu ve olumsuz yönleri net biçimde ortaya konulabilir.
- Yeni öğretim programındaki kazanımlara uygun olarak farklı yöntem ve tekniklerin kullanıldığı etkinlikler geliştirilerek bunların sınıf ortamında uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Uygulamaya konulan yeni öğretim programının değerlendirilmesine yönelik ölçek, anket vs. geliştirilerek tarama çalışması yapılabilir. Böylece daha fazla öğretmen ve öğretim elemanına ulaşıldığından sonuçları genelleme çalışmaları yapılabilir.

KAYNAKÇA

Alak, G. ve Nalçacı, A. (2012). "Hayat Bilgisi Öğretim Programı Öğelerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi." Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 33: 36-51.

Aykaç, N. (2007). "İlköğretim Programında Yer Alan Etkinliklerin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Sinop İli Örneği)." Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 8(2): 19-35.

- Belet, Ş. D. (1999). *İlköğretim Kurumlarında Uygulanan Hayat Bilgisi Programının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Çakır, G. (2007). *Yeni Hayat Bilgisi Programında Yer Alan Kazanımların Önerilen Etkinlikler Çerçevesinde Gerçekleştirilebilme Düzeylerinin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Güven, M. G. (2010). *Türkiye’de İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Programı Değişiklikler, Düzenlemeler, Güncellemeler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kabapınar, Y. (2007). “1998 ve 2004 Öğretim Programlarına Göre Yazılmış Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Sosyal Olay ve Değerlerin Sunumu.” *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 25: 109-127.
- Kabapınar, Y. (2012). *Kuramdan uygulamaya hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2009). *İlköğretim 1, 2 ve 3. sınıflar hayat bilgisi dersi öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: T. C. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2015). *İlkokul hayat bilgisi dersi 1, 2 ve 3. sınıflar öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Ocak, G. ve Baydoğan, H. Ö. (2005). “İlköğretim Okulları Hayat Bilgisi Dersi İçerik Standartlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Bazı Değişkenler Açısından Yeterlilik Düzeyi (Standart Belirleme-Erzurum Örneği).” *Milli Eğitim Dergisi*, 165: 109-132.
- Ocak, G. ve Gündüz, M. (2006). “1998-2005 Hayat Bilgisi Ders Programlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi.” *Milli Eğitim Dergisi*, 172.

- Özçetin, A. (2000). *1998 İlköğretim Hayat Bilgisi 3. Sınıf Programının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Öztürk, A. (2017). "Children's Participation Rights in the Life Sciences Curricula in Turkey: A historical Analysis." *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(27): 864-890.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*, Çev. Ed., Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Şahin, M. (2009). "Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Türkiye'de Hayat Bilgisi Dersi Programlarının Gelişimi." *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(8): 402-410.
- Tay, B. ve Baş, M. (2015). "2009 ve 2015 Yılı Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması." *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2): 341-374.
- Tuncer, Ö. (2009). *İlköğretim 3. Sınıf Hayat Bilgisi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Yurdugül, H. (2005). "Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Kapsam Geçerliği için Kapsam Geçerlik İndekslerinin Kullanılması." XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Yusuf, A., Daramola, D. S., Bello, M.B. & Obafemi, K.E. (2015). "Assessment of Kwara State Social Studies Teachers of the Adequacy of Upper Basic Social Studies Curriculum Content for Sustainable Development in Nigeria." *HSS*, 4(2): 44-55.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

As individuals' needs become more and more in this ever-developing world, what is expected from schools, and therefore, teachers increases, too. Teachers should bring certain events and phenomena into question in the classroom environment so that they can provide solutions to the problems faced by individuals in everyday life. As one of the courses bearing the traces of daily life, this is easily doable in Life Studies courses.

The Life Studies course has a distinct importance among primary school courses and is significantly prioritized compared to other courses. Considering that it either covers different real-life stories or addresses different disciplines and individuals can find elements about their own experiences in it, it is apparent that the course possesses an important structure (Ministry of National Education, 2009).

Being such important in individuals' development, many changes have been occurred in the instruction of Life Studies courses in terms of curriculum. A radical change was made in the 2005 Curriculum of Life Studies course which has been previously included in several curricula since 1924. With this change, this course began adopting the constructivist approach. Hence, the approach based on behaviorism in the 1998 curriculum was removed, aiming to raise individuals who construct their own knowledge.

In the 2005 curriculum, there were no processes that involved the direct transfer of information from resource to learners; on the contrary, learners used to resort to make sense of and associate the new information in accordance with their current knowledge. Information was handled in a completely subjective manner (Kabapınar, 2007, p. 116). The latest changes on the Life Studies course were included in the 2009 and 2015 curricula. The main purpose of this study is to put forth the differences of the Life Studies 2015 Curriculum, which started to be instructed in primary school first-grades as of the academic year of 2016-2017 compared to the Life Studies 2009 Curriculum. To this end, answers were sought to the following questions:

- What are the differences between the Life Studies 2009 and 2015 Curricula in terms of "organizational structure, attainments, skills, and values?"
- What are classroom teachers' positive and negative opinions on the Life Studies 2015 Curriculum?

- What are classroom teachers' suggestions on the characteristics that they think should be in the Life Studies Curriculum?

Method

The case study, which is among qualitative research designs, was used in the research. One or more cases are investigated in depth in case studies. Meanwhile, the focus is on the factors that affect the case in question. Case studies are appropriate for the nature of this study for its attributes such as studying a current phenomenon within its own life frame and usability where there are multiple pieces of evidence or data resources (Yıldırım and Şimşek, 2013).

The working group of the research was composed of 22 classroom teachers who were teaching the first-grades in the academic year of 2016-2017. These teachers were chosen from two different state schools on the European side of Istanbul. Purposive sampling was utilized for the selection of the study group (Patton, 2014). As the Life Studies 2015 Curriculum started to be instructed in primary school first-grades in the academic year of 2016-2017 for the first time, the criterion for the selection of the teachers in the study group was that they were teaching the first-grades.

The Life Studies 2009 and 2015 Curricula were analyzed with the document review method in this study (Ministry of National Education, 2009; 2015). "Organizational structure, attainments, skills, and values" of these curricula were investigated and compared. To what extent the curricula compare to and differ from each other was investigated in an effort.

An open-ended questionnaire was prepared to receive the opinions of the primary school first-grade teachers who started to instruct the Life Studies Curriculum in the academic year of 2016-2017 on the 2009 and 2015 curricula. The questions in the questionnaire aimed to find out about the classroom teachers' opinions on the data obtained in the document review.

The Lawshe (1975) technique was utilized for achieving the content validity of the questions prepared by the researcher (*in* Yurdugül, 2005). Expert opinions of eight instructors were received to determine whether the questions served the purpose. Content validity indexes of the items in the questionnaire were found to be 0.94 according to the Lawshe technique. These items were therefore found to be valid.

Findings and Conclusion

According to the results achieved with the data, the number of attainments in the Life Studies 2015 Curriculum was decreased to 54 from 86 in the 2009 curriculum for the first-grades, to 49 from 95 for the second-grades, and to 43 from 111 for the third-grades. Hereunder, there were 292 attainments in the Life Studies 2009 Curriculum while the number is 146 in the 2015 curriculum. Another difference between the curricula is the skills to be brought to the students. It was found that there were 14 main skills and 28 subskills in the Life Studies 2009 Curriculum. There are 22 skills in the 2015 curriculum in total. Unlike in the 2009 curriculum, these skills are not divided into main skills and subskills. It was determined that the skills included in the 2015 curriculum differently from the 2009 curriculum are *“balanced nutrition, observation, protecting national and cultural values”* while the main skills in the 2009 curriculum differently from the 2015 curriculum were *“critical thinking, creative thinking, using Turkish properly and effectively, knowing science’s basic concepts and knowing basic concepts of themes.”*

One of the other differences between the curricula are *“values/personal attributes”* to be brought to students. It was understood that there were 15 values in the 2009 curriculum whereas the number of the values is 20 in the 2015 curriculum. The values in the 2009 curriculum differently from the 2015 curriculum were *“self-esteem, collectivism, peace, openness to innovation, protecting and improving the cultural values”* while the values in the 2015 curriculum differently from the 2009 curriculum are *“being scientific, hard work, solidarity, love of nature, esthetics, trust, compassion, hospitality, sharing, and responsibility.”*

It was found that classroom teachers’ opinions on the Life Studies 2015 Curriculum differed as being positive and negative. As for the positive opinions of the classroom teachers, it was determined that these opinions were grouped in three main themes of *“organizational structure, attainments, and activities.”* 20 teachers provided opinions on a subtheme called *“inclusion of themes rather than themes”* in the *“organizational structure”* theme whereas 15 of them presented their opinions on the *“removal of repetitive subjects”* subtheme. While 19 teachers presented opinions on *“decreased number of attainments”* in the *“attainments”* main theme, 10 teachers gave opinions on *“making attainments interrelated”* and three teachers on *“making attainments appropriate for the student level”* with 12 teachers stating opinions on the *“simple activities”* regarding the *“activities”* theme.

It was found that teachers’ negative opinions gathered in four main themes: 15 of them provided opinions on the *“how attainments are not matched”*

subtheme in the “skills and values” theme whereas seven of the teachers presented their opinions on the “how activities repeat each other” in the “activities” theme with six teachers on “insufficient activities” and three teachers on the “decreased number of attainments” in the “attainments” theme and two teachers on “how themes and units are not different from each other” in the “organizational structure” theme.

Considering the suggestions made by the classroom teachers about the characteristics which should be possessed by the Life Studies Curriculum, 16 of them suggested that “different methods and techniques should be used in the curriculum”, 11 of them that “activities should be appropriate for the student level”, 10 of them that “activities should not be repetitive of each other”, eight of them that “activities should be made more fun with another eight of them that “activities should be derived from students’ experiences.”